

PYÖRÄTUOLIN KUNNOSSAPITO-OPAS

Sisällys

Jarrut	4
Renkaat	5
Kaatumaeste	6
Kallistukset	7
Istuintyyny	8
Runko	9
Tukipyörät	10
Yleiskunto	11
Ruuvit	12
Kangasosat	13
Muita huomioita	14
Käyttäjän muistiinpanot	15

Oppaan tekstit:
Sofia Suominen, Sonja Storm ja
Laura Pieksämäki-Martikainen

Oppaan kuvitus: Sofia Suominen

Tämän oppaan ovat suunnitelleet ja tehneet apuvälinetekniikan opiskelijat opinnäytetyönään yhteistyössä Invalidiliiton TuleApu-hankkeen kanssa. Opas on suunniteltu ensisijaisesti lainapyörätuolin käyttäjille ja heidän läheisilleen. He, jotka ovat itse ostaneet pyörätuolin, voivat soveltaa oppaan sisältöä haluamallaan tavalla. Pyörätuolista tulee pitää huolta, jotta sen käyttö olisi turvallisempaa, mukavampaa ja helpompaa. Säännöllisellä kunnossapidolla pyörätuoli myös säilyy uudenveroisena ja sen käyttöikä pitenee. Pyörätuolien valmistajien ohjeistusten mukaan pyörätuoli tulisi käyttää huollossa 1–2 vuoden välein.

Oppaan ohjeiden noudattaminen tapahtuu asiakkaan omalla vastuulla. Tämän oppaan tekijät eivät ole vastuussa mistään asiakkaan tekemistä päätöksistä koskien pyörätuolin huoltoa ja kunnossapitoa.

Ota yhteys apuvälineen luovuttaneeseen tahoon, jos pyörätuolin toiminnassa on ongelmia.

Jarrujen testaus

Testaa jarrut: laita jarrut kiinni ja yritä kelata. Kuljetuspyörä ei saa pyöriä, kun jarrut ovat kiinni. Jos kuljetuspyörä kuitenkin pyörii, tarkista lisäksi rengaspaine. Ota yhteys apuvälineen luovuttaneeseen tahoon tarvittaessa.

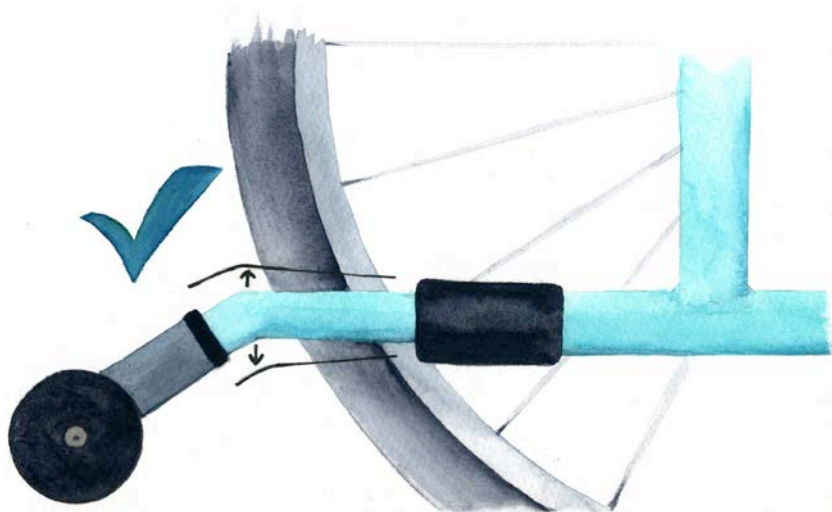
Ohje rengaspaineen testaukseen seuraavalla sivulla.

Rengaspaineen tarkistus

Testaa rengaspaine silloin, kun et istu pyörätuolissa. Paina renkaasta sormella, se ei saa painua huomattavasti kuopalle. Jos rengas painuu kuopalle, tarkista renkaan kyljestä oikea paine ja täytä rengas. Renkaan voi täyttää yleensä huoltoasemalla samalla paineilmapistoolilla kuin autonkin renkaat. Myös muu paineilmapistooli tai pyörän pumppu, jossa voi seurata painetta (bar) yleensä toimii. Tarkista samalla renkaiden kulutuspinnot. Ota yhteys apuvälineen luovuttaneeseen tahoon, jos rengas on puhjennut (tai kulunut).

Huom! Tarkista, että renkaassa on venttiili eikä kyseessä ole umpikumirengas.

Kaatumaesteen kunnan tarkistus

Käytä pyörätuolissa aina kaatumaestettä turvallisuutesi vuoksi. Tarkista kaatumaesteen toimivuus. Kaatumaeste saa heilua vähän, mutta ei saa irrota. Jos epäilet kaatumaesteen toimivuutta, ota yhteys apuvälineen luovuttaneeseen tahoon.

Kallistusten toimivuus

Mikäli pyörätuolissasi on kallistustoiminto, tarkista pyörätuolin selkäosan kallistus ja koko tuolin kallistus. Mikäli kallistukset eivät toimi tai lukkiudu, ota yhteys apuvälineen luovuttaneeseen tahoon.

Huom! Tarkista samalla avustajajarrujen toiminta.

Istuintyynyn tarkistus ja puhdistus

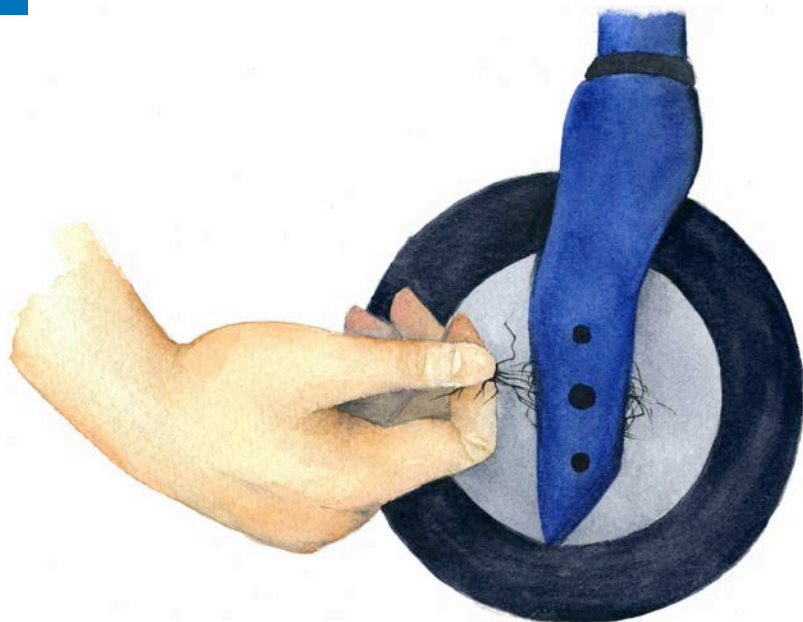
Istuintyynyjä valmistetaan eri materiaaleista. Pese istuintyynyn päällinen pesuohjeiden mukaan. Pyyhi istuintyyny kevyesti tai huuhtele se. Kuivata istuintyyny ja sen päällinen ilmastavasti, pois suorasta auringonvalosta. Tarkista myös istuintyynyn kunto, pysyykö esimerkiksi ilmatäytteisessä tyynyssä ilma. Jos istuintyynyn kanssa on ongelmia, ota yhteys apuvälineen luovuttaneeseen tahoon.

Rungon puhdistus

Pyyhi pyörätuolin runko-osat kostealla liinalla, tarvittaessa mieto pesuainetta käyttäen. Älä pese tuolia juoksevalla vedellä tai painepesurilla. Tämä voi vaurioittaa tuolia ja saattaa aiheuttaa ruostumista. Ethän myöskään käytä puhdistukseen karhunkieltä tai muuta pyörätuolin pinnoitetta vaurioittavaa tuotetta.

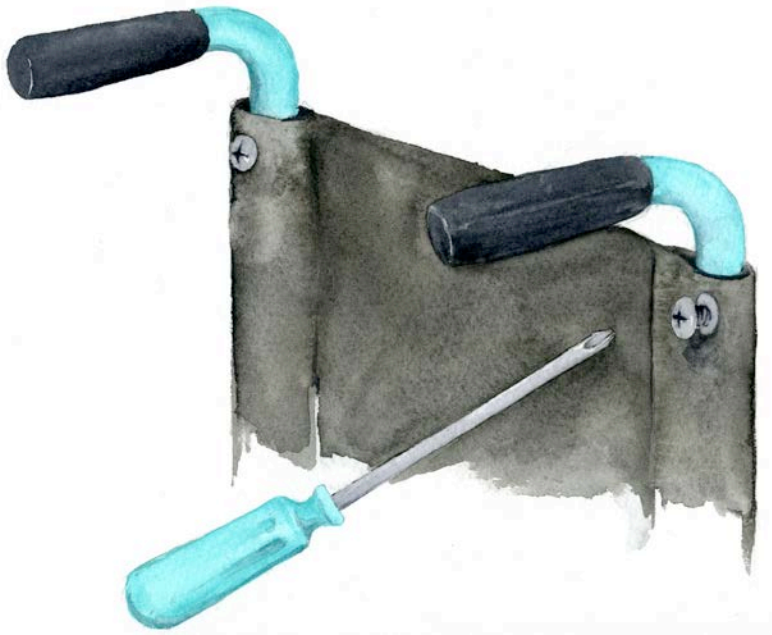
Hiusten ja muun roskan poistaminen tukipyöristä

Jos tukipyörät eivät pyöri kunnolla syynä on usein akselin ympärille kiertyneet hiukset ja muut roskat. Tarkista näkyykö pyörän ja akselin välissä hiuksia tai muuta roskaa. Vedä ne pois sormin tai kapeakärkisillä pihdeillä tai pinseteillä.

Yleiskunnan kartoittaminen

Katso onko pyörätuoli päällisin puolin siistin näköinen. Toimiiko pyörätuoli kuten kuuluu esimerkiksi kasaan taittuminen? Tarkista lisävarusteiden esimerkiksi võiden kunto. Tarkista, että runko ei ole vääntynyt tai muuten vioittunut. Ota tarvittaessa yhteys apuvälineen luovuttaneeseen tahoon.

Ruuvien/liitosten tarkistaminen

Tarkista puuttuuko pyörätuolista jostain kohtaa ruuveja tai heiluuko jokin osa epätavallisesti. Jos jokin ruuvi tuntuu olevan löysä, sitä voi kiristää sopivalla työkalulla. Ota huomioon, että ruuvilla voi olla vastakappaleena esimerkiksi mutteri, joka tarvitsee toisen työkalun. Kiristä ruuveja varovasti. Jos olet epävarma, ota yhteys apuvälineen luovuttaneeseen tahoon.

Kangasosien tarkistus

Imuroi tai pyyhi kostealla liinalla istuin- ja selkäkankaat. Tarkista, että ne ovat ehjiä ja tukevasti kiinni paikoillaan. Pienet kulumajäljet kankaassa ovat normaaleja. Jos toinen tai molemmat kangasosat ovat rikki, ota yhteys apuvälineen luovuttaneeseen tahoon.

Muita huomioita pyörätuoliin liittyen

Ehän kiinnitä pyörätuoliin tarroja tai teippejä. Merkintöjen tekeminen pyörätuoliin tussilla tai raaputtamalla ei ole sallittua, sillä se vahingoittaa pyörätuolin runkoa. Nimen ja muut käyttäjän tiedot voit merkitä tuoliin esimerkiksi matkalaukun nimilappua käyttämällä. Pyörätuoliin ei saa tehdä itse korjaus- tai muutostöitä. Ethän öljyä pyörätuolisi osia, sillä vääränlainen tai liiallinen öljy voi vahingoittaa pyörätuolia. Epäselvissä tilanteissa ota yhteyttä apuvälineen luovuttaneeseen tahoon.

Mikäli pyörätuolisi on itse ostettu, voit käsitellä pyörätuolia kuten haluat. Ota kuitenkin huomioon pyörätuolin valmistajan antamat ohjeet ja takuuehdot.

Mikäli sinua mietityttää pyörätuolisi kunto tai jokin siinä vaikuttaa olevan rikki, voit aina olla yhteydessä apuvälineen luovuttaneeseen tahoon.

Asiakas on vahingonkorvausvastuussa huolimattomasta, ohjeiden vastaisesta käytöstä tai säilytyksestä aiheutuneesta apuvälineen rikkoutumisesta aiheutuvista kuluista.

